

NATUUR IN HET WAARDEVOL CULTUURLANDSCHAP MIDDEN-LIMBURG

Midden-Limburg ten oosten van de Maas is een van de elf Waardevolle Cultuurlandschappen in Nederland. Deze zogenaamde WCL-gebieden zijn van bijzondere landschappelijke betekenis en bovendien zijn de natuur- en landschapswaarden hier nauw verweven met de economische functies van het buitengebied.

Om de bijzondere natuur- en landschapswaarden uit te bouwen en ook op termijn veilig te stellen, draagt de rijksoverheid in WCL-gebieden geld bij aan projecten die ten doel hebben de economische dragers van de streek te versterken. Het gaat dan met name om de sectoren landbouw, bosbouw en recreatie. Een van de eisen waaraan de ingediende projecten moeten voldoen is dat ze mede de belangen van natuur en landschap moeten dienen.

Inmiddels zijn in Midden-Limburg vele tientallen projecten gehonoreerd en uitgevoerd. De projecten hebben onder meer betrekking op verbreding van de economische basis van landbouwbedrijven. Zo kwam er een paardenpension met trekkershutten voor recreanten tot stand op het Meinwegplateau en werden bestaande boerderijen uitgebreid met vakantie-appartementen. Een ander project moet leiden tot verbetering van de afzetmogelijkheden van streekeigen en milieuvriendelijk geteelde land- en tuinbouwproducten. Er is een adviseur agrarisch natuurbeheer aangesteld die boeren wegwijs moet maken in de mogelijkheden die ze op hun bedrijf hebben om de zorg voor natuur en landschap in hun bedrijfsvoering in te bouwen door gebruik te maken van subsidieregelingen en andere faciliteiten die daarvoor beschikbaar zijn.

De theorie is simpel. Als landschappelijke waarden afhankelijk zijn van de economische dragers in de streek, moet je die versterken. Maar in de praktijk ligt het wel eens minder eenvoudig. Als het accent te veel op de economische belangen komt te liggen, kan dit een spanningsveld opleveren met het streven om natuur- en landschapswaarden te bevorderen. Dat kan leiden tot moeilijke vraagstukken. Is het versterken van verblijfsrecreatieve mogelijkheden op het natuurontwikkelingsgebied Meinwegplateau goed voor de natuur? Is het bouwen van een toeristische attractie in de vorm van een windmolen in de nabijheid van een dassenburcht te rijmen met pogingen om de Das weer terug te krijgen als vaste bewoner van het Roerdal? Voor natuurbeschermers zijn dit wellicht retorische vragen, maar het WCL-bestuur staat bij het beoordelen van dit soort projecten voor de moeilijke taak om te komen tot een integrale afweging van alle belangen.

Het voorliggende themanummer laat zien hoe verbreding van de economische basis van een landbouwbedrijf hand in hand gaat met versterking van natuurwaarden. De beheerder van het landbouwbedrijf van abdij Lilbosch in de gemeente Echt brengt de WCL-gedachte al jaren in de praktijk. Waar mogelijk krijgt de natuur hier de ruimte, zowel via inrichtingsmaatregelen als via aangepast beheer van de landbouwgronden. Dat is ook in economisch opzicht een goed beleid, want al die inspanningen leveren extra inkomsten op door gebruik te maken van eenmalige WCL-bijdragen en bestaande subsidieregelingen.

Leden van het Genootschap hebben als onbetaalde vrijwilligers de natuurontwikkeling rond Lilbosch in de afgelopen jaren gevolgd. Het resultaat van hun werk ligt voor u. Natuurbeschermers kunnen na lezing slechts één conclusie trekken: van dit soort WCL-projecten zouden er meer moeten zijn.

Henk Schmitz
Melick, 14 maart 1997

*Dit themanummer is mede mogelijk gemaakt door een
financiële bijdrage van:*

Stichting "Ons WCL"
Gemeente Echt
Provincie Limburg